

12.02.2020

Asia/9

§ 33

Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite Helsingin julkisen perusterveydenhuollon saatavuuden parantamisesta

HEL 2019-010085 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Anna Vuorjoki ehdotti valtuutettu Ville Jalovaaran kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että terveysasemapalveluiden ulkoistamista ei valmistella. Sen sijaan keskitytään kaupungin omien terveysasemien toiminnan parantamiseen kehittämällä johtamista, parantamalla työolosuhteita lääkärien rekrytoinnin helpottamiseksi, huolehtimalla riittävästä resursseista sekä levittämällä toimintamalleja parhaimmin toimivilta kaupungin terveysasemilta.

Ulkoistaminen hankaloittaisi sosiaali- ja terveyspalveluiden integroimista ja eri ammattilaisten tiivistä yhteistyötä asiakkaan auttamiseksi, koska se irrottaisi terveysasemapalvelut kokonaisuudesta toiselle palveluntuottajalle. Se saattaisi myös lisätä kilpailua lääkäreistä yksityisen sektorin kanssa ja siten hankaloittaa edelleen rekrytointia kaupungin omilla terveysasemilla.

5 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautetaan asia valmisteluun siten, että terveysasemapalveluiden ulkoistamista ei valmistella. Sen sijaan keskitytään kaupungin omien terveysasemien toiminnan parantamiseen kehittämällä johtamista, parantamalla työolosuhteita lääkärien rekrytoinnin helpottamiseksi, huolehtimalla riittävästä resursseista sekä levittämällä toimintamalleja parhaimmin toimivilta kaupungin terveysasemilta. Ulkoistaminen hankaloittaisi sosiaali- ja terveyspalveluiden integroimista ja eri ammattilaisten tiivistä yhteistyötä asiakkaan auttamiseksi, koska se irrottaisi terveysasemapalvelut kokonaisuudesta toiselle palveluntuottajalle. Se saattaisi myös lisätä kilpailua lääkäreistä yksityisen sektorin kanssa ja siten hankaloittaa edelleen rekrytointia kaupungin omilla terveysasemilla.

Jaa-äännet: 50

Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Kati Juva, Arja Karhuvaara, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Joonas Kolehmäinen, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Dani Niskanen, Laura Nordström, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Sameli Sivonen, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 33

Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Mika Ebeling, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Johanna Laisaari, Petra Malin, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki, Heta Välimäki

Tyhjä: 1

Mari Holopainen

Poissa: 1

Anni Sinnemäki

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi kahta toivomuspontta.

Valtuutettu Mari Rantanen ehdotti valtuutettu Nuutti Hyttisen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään aloitevastauksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa selvitetään oman toiminnan tehostamisen, lisäkrytointien sekä palvelusetelien ja ostopalveluiden lisäämisen mahdollisuutta parantaa terveyspalveluiden saatavuutta ennen kuin kaupunki ulkoistaa terveysasemia.

Valtuutettu Maija Anttila ehdotti valtuutettu Nuutti Hyttisen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet toimialan käyttösuunnitelman valmistelun yhteydessä etsiä mahdollisuuksia ratkaista perusterveydenhuollon saatavuuden parantamisongelmat omaa toimintaansa kehittämällä esim työnjakoa ja johtamista kehittämällä ja erilaisia benchmarking malleja etsimällä. Tällöin lautakunta voi todeta toiminnan kehittymisen eikä ulkoistamissuunnitelmia tarvitse viedä eteenpäin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Äänestysjärjestys

Toivomusponsien hyväksymisestä äänestettiin erikseen.

6 äänestys

Valtuutettu Mari Rantasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään aloitevastauksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa selvitetään oman toiminnan tehostamisen, lisärekrytointien sekä palvelusetelien ja ostopalveluiden lisäämisen mahdollisuutta parantaa terveystalouden saatavuutta ennen kuin kaupunki ulkoistaa terveysasemia.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 20

Maija Anttila, Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinäluoma, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Laura Kolbe, Johanna Laisaari, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Mari Rantanen, Tomi Sevander, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Heta Välimäki

Ei-äännet: 7

Joel Harkimo, Kaisa Hernberg, Arja Karhuvaara, Otto Meri, Matti Parpala, Risto Rautava, Juhana Vartiainen

Tyhjä: 55

Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Mia Haglund, Atte Harjanne, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Joonas Koleh-

mainen, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Petra Malin, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Dani Niskanen, Laura Nordström, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 3

Pia Kopra, Nasima Razmyar, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Mari Rantasen ehdottamaa toivomuspontta.

7 äänestys

Valtuutettu Maija Anttilan ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet toimialan käyttösunnitelman valmistelun yhteydessä etsiä mahdollisuuksia ratkaista perusterveydenhuollon saatavuuden parantamisongelmat omaa toimintaansa kehittämällä esim työnjakoa ja johtamista kehittämällä ja erilaisia benchmarking malleja etsimällä. Tällöin lautakunta voi todeta toiminnan kehittymisen eikä ulkoistamissuunnitelmia tarvitse viedä eteenpäin.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 32

Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Mika Ebeling, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Johanna Laisaari, Petra Malin, Sami Muttillainen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki, Heta Välimäki

Ei-äännet: 10

Atte Harjanne, Joel Harkimo, Kaisa Hernberg, Otto Meri, Dani Niskanen, Matti Parpala, Risto Rautava, Laura Rissanen, Mirita Saxberg, Juhana Vartiainen

Tyhjä: 40

Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Perttu Hillman, Mari

Holopainen, Kati Juva, Arja Karhuvaara, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Joonas Kolehmainen, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Laura Nordström, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Poissa: 3

Pia Kopra, Nasima Razmyar, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Maija Anttilan ehdottamaan toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kokoomuksen valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan Helsingin julkisen perusterveydenhuollon saatavuuden parantamista kilpailuttamalla aluksi 1-3 terveysaseman palvelutuotanto hoidon saatavuuden ja laadun sekä uusien toimintamallien ja tehokkuusseurannan kehittämiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että ryhmäaloitteessa ehdotettuihin toimenpiteisiin on ryhdytty. Kaupunkistrategian 2017-2021 linjauksiin kuuluu perustason palvelujen parantaminen.

Sosiaali- ja terveystoimialalla valmistellaan maaliskuuhun 2020 mennessä toimintamalleihin liittyvä toimenpidekokonaisuus, jolla varmistetaan sujuva hoitoon pääsy terveysasemilla. Toimialan sitovana tavoitteena on, että vuoden 2020 lopussa hoitoonpääsyajan mittari T3 on al-

le 20 vuorokautta kaikilla terveysasemilla. Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle valmistellaan esitys 1-2 terveysaseman palvelujen ulkoistamisen kokeilusta ja selvitetään 1-2 terveysaseman muuttamista taseyksiköksi.

Palvelujen saatavuutta ja parantamista on jo vahvistettu muun muassa kehittämällä terveysasemien johtamista, tehostamalla lääkärien rekrytointia, kokeilemalla palveluseteliä tuottamistapana sekä lisäämällä sähköisiä palveluja. Terveystieteiden tehtävät on huomioitu myös vuotta 2020 koskevassa palkkakehityssuunnitelmassa.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto. Vastaus on lautakunnan lausunnon ja lautakunnan päättämän vuoden 2020 käyttösuunnitelman kirjausten mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n mukaan valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Ryhmäaloite on aloite, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi. Ryhmäaloitteen jättää puheenjohtajalle valtuustoryhmän puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryhmäaloitetta valtuustokauden aikana. Kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuuston käsiteltäväksi siten kuin hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä määrätään sellaisen aloitteen käsittelemisestä, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.02.2020 § 80

HEL 2019-010085 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

03.02.2020 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Anna Vuorjoki: Palautetaan asia valmisteluun siten, että terveysasemapaalveluiden ulkoistamista ei valmistella. Sen sijaan keskitytään kaupungin omien terveysasemien toiminnan parantamiseen kehittämällä johtamista, parantamalla työolosuhteita lääkärien rekrytoinnin helpottamiseksi, huolehtimalla riittävästä resursseista sekä levittämällä toimintamalleja parhaimmin toimivilta kaupungin terveysasemilta.

Ulkoistaminen hankaloittaisi sosiaali- ja terveyspalveluiden integroimista ja eri ammattilaisten tiivistä yhteistyötä asiakkaan auttamiseksi, koska se irrottaisi terveysasemapaalvelut kokonaisuudesta toiselle palveluntuottajalle. Se saattaisi myös lisätä kilpailua lääkäreistä yksityisen sektorin kanssa ja siten hankaloittaa edelleen rekrytointia kaupungin omilla terveysasemilla.

Kannattaja: Tomi Sevander

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Anna Vuorjoen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 10

Mikko Kiesiläinen, Otto Meri, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 5

Mika Raatikainen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 10 - 5.

27.01.2020 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.12.2019 § 289

HEL 2019-010085 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta Helsingin julkisen perusterveydenhuollon saatavuuden parantamiseksi:

”Terveysasemien tehtävänä on huolehtia terveydenhuoltolain (1326/2010) 24 §:n mukaisesta kiireellisestä ja kiireettömästä avosairaanhoidosta ja siihen liittyvästä terveyden edistämisestä samoin kuin aikuisten terveysneuvonnasta, perusterveydenhuollon mielenterveys-työstä ja opiskelijoiden sairaanhoidosta sekä seksuaali- ja lisääntymis-terveyteen liittyvästä neuvonnasta. Lisäksi terveysasemat vastaavat terveyskeskuslääkäreiden hoidossa olevien neuvola-asiakkaiden ja koti- hoidon potilaiden lääkäripalveluista sekä koko kaupunkia koskevasta epidemiologisesta toiminnasta ja omahoitotarvikejakelusta.

Helsingissä on terveysasemia yhteensä 23. Niissä huolehditaan kiireel- lisestä ja kiireettömästä avosairaanhoidosta. Vuonna 2018 terveys- semien perusterveydenhuollon avohoidon suoritteita oli yhteensä 1 560 598. Luku ei sisällä epidemiologisen toiminnan, kaupungin keski- tetyn ehkäisyneuvonnan eikä keskitetyn rokotusvastaanoton suoritteita. Suoritteita oli noin 1,2 prosenttia edellistä vuotta vähemmän. Lääkärien vastaanottokäyntien osuus kaikista suoritteista oli 30 prosenttia (460 958 käyntiä), jossa vähennystä vuoden 2017 lääkärivastaanottokäyn- teihin verrattuna oli 2,2 prosenttia. Lääkärien muiden asiointien (sisäl- tää sähköisen asiointin, hoitopuhelut ja kirjeet) osuus kaikista suorit- teista oli 19 prosenttia (298 667 suoritetta), jossa oli kasvua vuoden 2017 lääkärien muu asiointi -suoritteisiin verrattuna 0,9 prosenttia. Lää- kärivajeen vuoksi vastaanottokäynnit ovat laskeneet. Sähköisen asiointin lisääntyminen selittää muun asiointin kasvun.

Hoitoonpääsy terveysasemilla

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 51 §:ssä säädetään perusterveyden- huollon hoitoon pääsyn aikarajat. Potilaan tulee saada virka-aikana väl- littömästi yhteys terveyskeskukseen, hoidon tarpeen arvio tulee toteut- taa kolmessa arkipäivässä yhteydenotosta ja tarpeelliseksi todettu hoi- to on järjestettävä kolmessa kuukaudessa. Sosiaali- ja terveysministe- riön ohjeen mukaan välittömän yhteydensaannin voi toteuttaa puheli- men kautta takaisinsoitolla, jonka tulee toteutua saman vuorokauden

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

aikana. Lisäksi kussakin toimipisteessä tulee toteuttaa koko sen aukio-
loajan walk-in-mahdollisuus (STM/424/2011, ohje 378530).

Hoidon tarpeen arviointi tehdään terveysasemilla yleensä välittömästi
joko puhelimitse tai paikan päällä saman päivän aikana. Toteutunut
hoidon tarpeen arvioinnin odotusaika on alle kolme päivää, mikä täyt-
tää terveydenhuoltolain määrittämän aikarajan. Terveysasemilla on läh-
tökohtana, että potilaan asia ratkaistaan ensimmäisessä yhteydenotos-
sa. Hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioon perustuen 50–55 prosen-
tilla potilaista vastaanottoaika annetaan jo samalle päivälle. Näitä
akuuttiaikoja (kiireellisiä) ei ole laskettu mukaan T3-mittaukseen. T3-
keskiarvojen kehityksellä ei ole yhteyttä terveysasemien lääkäreiden
kiirevastaanottoihin.

Lääkäreiden kiireettömien ajanvarausaikojen odotusaikaa mitataan ter-
veysasemilla laskemalla kolmas vapaana oleva lääkärin kiireetön ajan-
varausaika kalenteripäivissä. Terveysaseman T3-luku on näiden aiko-
jen keskiluku eli mediaani. Helsingin terveysasemien hoitopääsyn
odotusaika on mediaanien keskiarvo. Helsingin sosiaali- ja terveystoi-
mialan käyttösuunnitelmassa 2019 on terveysasemia koskevana sito-
vana tavoitteena terveysasemien T3-keskiarvon (hoitopääsyajan mit-
tari) lasku alle kymmeneen ja yksittäisen aseman kohdalla alle 20:een
vuoden 2019 loppuun mennessä.

Terveysasemien keskimääräinen odotusaika lääkärin kiireettömälle
vastaanotolle on tänä vuonna tammikuusta syyskuuhun 23 vuorokaut-
ta. Kahdeksalla Helsingin terveysasemalla odotusaika oli keskimäärin
alle 20 vuorokautta. Vuonna 2018 keskimääräinen odotusaika lääkärin
kiireettömälle vastaanotolle oli Helsingin terveysasemilla 16 vuorokaut-
ta.

Terveysasemien kiireettömän vastaanottoajan saamisessa lääkärin
vastaanotolle on valitettavasti ollut viivettä lääkärivajeen takia. Lääkärin
vastaanotolle pääsy on kuitenkin koko ajan toteutunut lain mukaisesti.

Helsingin omat päivystystoiminnot siirtyivät tammikuun alussa 2019
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS). Muutosta on seurat-
tu yhteistyössä HUSin kanssa, eikä päivystysten käyntimäärissä ole
HUSilta saatujen tilastojen valossa tapahtunut mitään oleellisia muu-
toksia. Terveysasemien T3-aikojen kehityksellä ei ole suoraa yhteyttä
asiakkaiden hakeutumisella HUSin päivystyksiin.

Palvelujen uudistaminen

Sosiaali- ja terveystoimialan tavoitteena on tarjota kaikille helsinkiläisille
asiakaslähtöiset, laadukkaat ja monipuoliset sosiaali- ja terveydenhuol-
lon palvelut.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Uusia, fyysisiä palvelukeskuksia ovat Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskus (THK), Itäkadun perhekeskus, Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskus ja perhekeskus, Kallion perhekeskus sekä monipuoliset palvelukeskukset, jatkossa seniorikeskukset. Tällä hetkellä toimivat jo kaksi terveys- ja hyvinvointikeskusta, kolme perhekeskusta ja kymmenen seniorikeskusta. THK-toimintamalli otetaan käyttöön vuoden loppuun mennessä verkostomaisesti koko kaupungissa

Vuonna 2020 aukeaa Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskus, joka toimii jatkossa laajennetulla aukioloajalla Myllypuron terveysaseman rakennuksessa, satelliittinaan Kontulan terveysaseman rakennus. Kampin terveys- ja hyvinvointikeskuksen hankesuunnitelman sosiaali- ja terveyslautakunta on hyväksynyt kesällä 2019. Tonttiselvitykset ovat myös käynnissä pohjoisen ja lännen terveys- ja hyvinvointi- ja perhekeskuksista. Kontulan seniorikeskus on rakenteilla, ja Vuosaaren ja Koskelan seniorikeskuksien suunnittelu etenee. Pohjois-Haagan seniorikeskuksen suunnittelu on kaavoitusvaiheessa. Seniorikeskuksia sijaitsee tulevaisuudessa myös keskustassa, Kannelmäessä ja mahdollisesti Laajasalossa.

THK-toimintamallin ydin on asiakkaan tarpeeseen vastaaminen. Hoidon ja palvelutarpeen arvioissa asiakas ohjautuu tarpeensa mukaiseen palveluun, saa tarvittaessa yhteyshenkilön ja moniammatillisen tiimin tuen. Johtaminen ja tilaratkaisut tukevat yhteistä työtä, yhdessä toimimista asiakkaan parhaaksi, itsensä ja toisten johtamista sekä vahvistaa vastuun ottamista asiakkaasta, palvelujen laadusta ja palvelujen jatkuvasta kehittämisestä. THK-toimintamalli mahdollistaa asioiden ratkaiseminen kokonaisvaltaisesti yli sote-sektorin perinteisten rajojen ja välittömästi ensikontaktissa joko yhteisissä toimitiloissa tai verkostona toimintamallia toteuttaen. Terveysasemat ovat keskeinen osa terveys- ja hyvinvointikeskusta.

Digitaaliset palvelut mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattomien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kasvun ja helsinkiläisten itse- ja omahoidon lisäämisen. Yhä suurempaan osaan terveyspalvelukysynnästä pyritään jatkossa vastaamaan älykkäiden oirearvioiden ja automatiikan keinoin, jotta käytettävissä oleva työvoima saadaan kohdistettua vastaanottotoimintaan.

Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskusta ja Itäkadun perhekeskusta ei ole toteutettu kaupungin omina investointeina, vaan vuokrahankkeina. Vuosaaren ja Kallion keskukset on toteutettu muutostöinä sosiaali- ja terveystoimialan käytössä olleisiin tiloihin.

Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksen tiloista voidaan todeta seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kalasadamassa sosiaali- ja terveystoimialan käytössä on yhteensä 17 100 m². Loput tilat ovat HUSLAB:in käytössä. Kalasadaman tilat palvelevat tulevaisuuden tarpeita ja joustavat toiminnan laajentuessa tai muuttuessa.

Kalasadaman terveys- ja hyvinvointikeskus otettiin käyttöön vuoden 2018 helmikuussa, jolloin irtisanottiin seuraavat tilat (yhteensä 7 000 m²): etelän päihdepoliklinikka (750 m²), Herttoniemen terveysasema (3 000 m²), psykiatrian poliklinikka (1 650 m²), maahanmuutto (800 m²), Vallilan terveysasema, 1. krs (päiväkoti) (800 m²).

Seuraavat tilat vapautuivat ja otettiin sosiaali- ja terveystoimialan muuhun käyttöön (yhteensä 7 250 m²): Vallilan terveysasema (2 750 m²), Kivelän psykiatrian poliklinikka (1 500 m²), Kallion terveysasema (3 000 m²).

Yhteensä tiloja irtisanottiin tai vapautui 14 250 m². Lisäksi vapautui suuri määrä erillisiä huoneita eri toimipisteissä. Kun vapautuneet toimilat otettiin sosiaali- ja terveystoimialan muuhun käyttöön, voitiin irtisanoa yhtä paljon vuokratiloja, jotka olivat huonokuntoisia tai nykyiseen toimintaan soveltumattomia.

Terveysasemien asiakaskokemus ja -tyytyväisyys

Terveysasemat seuraavat saamaansa asiakaspalautetta kaupungin sähköisen palautejärjestelmän, terveysasemilla sijaitsevien pikapalautelaitteiden sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kahden vuoden välein toteuttaman valtakunnallisen asiakastytyväisyyskyselyn kautta.

Kaupungin sähköiseen palautejärjestelmään saapui 1.1–30.9.2019 välisenä aikana 1 093 kappaletta terveysasemia koskevia palautteita. Palautteista niin sanottuja kiitospalautteita oli 14 prosenttia, josta valtaosa liittyi hoitohenkilöstön ammattitaitoon ja saatuun hoitoon. Palautteen antaneet asiakkaat kiittivät myös nopeasta ja sujuvasta palvelusta terveysasemilla. Palautteista noin 60 prosenttia oli moitteita, jotka koskivat asiakkaan kohtelua, hoitopäätystä, takaisinsoittoa ja sähköistä asiointia. Neljännes palautteista oli asiakkaiden kehittämideoita ja muita palautteita terveysasemille.

Terveysasemien asiakaskokemusta mitataan NPS (Net Promoter Score) -indeksillä eli suositteluindeksillä. NPS-indeksi on kansainvälisesti käytetty mittari. Mittarin arvoasteikon skaala on -100–100, ja hyvänä tuloksena pidetään yli 50:n NPS-lukemaa. Terveysasemien yhteenlaskettu NPS-indeksi aikavälillä 1.4–30.9.2019 oli 56 (n=26 198). Aikavälillä 1.4–30.9.2019 tyytyväisten asiakkaiden osuus terveysasemilla oli 85 prosenttia (n=62 311).

THL:n vuoden 2018 asiakastyytyväisyyskyselyssä asiakkaiden kokonaisarvio palvelusta Helsingin terveysasemilla oli 4,5 (n=1 478), kun koko maan keskiarvo oli 4,6. THL:n asiakastyytyväisyyskyselyssä käytetään asteikkoa 1–5 (täysin eri mieltä–täysin samaa mieltä).

Aloitteessa ehdotetaan, että kaupungin tulisi kilpailuttaa yhdestä kolmeen terveysaseman palvelutuotanto hoidon saatavuuden ja laadun kehittämiseksi sekä uusien toimintamallien löytämiseksi. Lisäksi aloitteessa ehdotetaan, että kaupungin tulee luoda käytäntö, jossa selvitetään vuosittain mahdollisuudet parantaa toiminnan laatua, palvelujen saatavuutta ja kustannustehokkuutta ulkoistuksen kautta jokaisella terveysasemalla, jonka kiireettömän hoidon (T3-lääkäriaika) saatavuus ylittää vuosittain tarkastelussa keskimäärin 21 päivää.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle 21.10.2019 päätettäväksi talousarvion vuodelle 2020 ja taloussuunnitelman vuosille 2021–2022. Samassa yhteydessä kirjattiin, että sosiaali- ja terveystoimialalla valmistellaan maaliskuuhun 2020 mennessä toimintamalleihin liittyvä toimenpidekokonaisuus, jolla varmistetaan sujuva hoitoonpääsy terveysasemilla.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 23.4.2019 § 78 kokeilla palveluseteliä yhtenä terveysasemien lääkäripalvelujen tuottamistapana korkeintaan vuoden 2020 loppuun saakka. Lääkäripalvelujen tarjoaminen palvelusetelillä on alkanut terveysasemilla lokakuussa 2019. Tavoitteena on, että palveluseteliä myönnettäisiin terveysasemien asiakkaille enimmillään noin 4 000 kappaletta vuonna 2019. Jo ennen palvelusetelin käyttöönottoa kokeiltiin kevästä 2019 alkaen vastaavan palvelun tarjoamista suoraan hankintana.

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle tuodaan joulukuussa 2019 osana vuoden 2020 käyttösuunnitelmaa mahdolliset ehdotukset uusista palvelujen tuottamistavoista.

Palvelujen saatavuus ja sen parantaminen on sosiaali- ja terveystoimialan keskeinen tavoite. Tämän takaamiseksi selvitetään jatkuvasti eri keinoja. Viimeisimpänä on suunniteltu terveysasemat ja sisätautipoliklinikka -palvelun johtamisuudistus, joka mahdollistaa aikaisempaa vahvemman suunnittelu- ja johtamistyön alueellisissa monialaisissa palveluissa. Tämän lisäksi terveysasemien johtamista kehitetään vahvistamalla johdon osaamista ja vakiinnuttamalla Lean-menetelmien käyttö toiminnassa. Lääkäreikrytoinnin tehostamiseksi on käynnissä hanke yhdessä henkilöstöpalvelujen kanssa. Terveyskeskuslääkäreiden palkkaukseen pyritään tekemään tasokorotus, jotta palkkataso olisi lähempänä naapurikuntien vastaavia palkkoja.

Terveysasemien henkilökunnan palkkoja tultaneen korottamaan osana palkkakehitysohjelmaa. Terveysasemat lisäävät sähköisten palvelujen mahdollisuutta kaikissa asiakaskontakteissa: sähköisen yhteydenoton kahdensuuntainen viestintä potilastietojärjestelmässä, chat, chatbot, etälääkäritoiminta, Omaolo-palvelun laajentuminen ja Apotin Maisa-portaalin käyttöönotto lokakuussa 2020. Myös edellä mainitut vapauttavat lääkärien aikaa potilastapaamisiin. Monialaiseen työhön panostetaan hyödyntämällä eri ammattiryhmien osaaminen järkevällä työnjaolla muun muassa hoitajien reseptinkirjoitusoikeuden laajentamisella ja tukipalvelujen kuntoon saattamisella. On tärkeää muistaa, että terveysasemat tarjoavat laajasti muitakin palveluja kuin kiireettömiä lääkäreiden vastaanottopalveluja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Nopealla hoitoon pääsyllä lääkärin vastaanotolle on myönteinen vaikutus asiakkaiden terveyteen, hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Helsingin Tietokeskus tuottaa vuosittain seurantatietoja helsinkiläisten terveydestä ja hyvinvoinnista ja lisäksi asiaa tutkitaan kansallisin kyselyin ja seurantatiedoin.

Sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii olemaan kehityksen kärjessä ja hyödyntää laaja-alaisesti terveys- ja hyvinvointi -indikaattoreita ensimmäisinä organisaatioina Suomessa ja maailmassa. Lisäksi Helsinki kehittää yhteistyössä Kustannus Oy Duodecimin kanssa Terveys- ja hyvinvointiarvio -työkalua. Työkalun avulla kyetään arvioimaan asukkaiden asioita kokonaisuutena, etsimään riskiryhmiä ja tarvittaessa kohdistamaan palveluja erityisessä terveys- ja hyvinvointiriskissä oleviin henkilöihin.”

19.11.2019 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.j.lukkarinen(a)hel.fi